

סוכה פרק ראשון סוכה

הא קא מצטרף סבך פסול בהדי סבך בשר. לפי שהאילן מחובר ובעיני דבר תלוש דומיא דפסולת גורן ויקצ ואס הסוכה שתחת האילן מסוככת כראוי שללמה מרובה מחמתה לאו מיסתבר שטיפסל משום צירוף סכך פסול כיון דכי שקלת ליה לפסול אכתי ללמה מרובה אלא כשאין ללמה מרובה אלא מחמת הפסול איירי והא דלא משני כגון דנלאו פסול ללמה מרובה משום דא"כ מאי למימרא פריך מאי למימרא ותדע דגבי מקרה סוכתו בשפודין או בצרוכות המטה מכשירין לקמן (דף טו.) בשיש ריוח ביניהן כמותן ואע"ג דלא מהני זהו מצטה לבטל ברוב כיון דמינכרין ולא מיערבין דהאי למודיה קאי^(א) ולא אמרי' דתפסול משום מנטרף סכך פסול דכיון דכי שקלת ליה סגי בכשר ועוד אמרינן לעיל (דף ד:) היתה גבוהה מעשרים והוצין יורדין לתוך עשרים אס ללחם מרובה מחמתם כשרה והא דאמרינן בסמוך תחתונה כשרה ועליונה פסולה כגון שהתחתונה ללמה מרובה מחמתה והעליונה חמתה מרובה מללמה וקיימי תרוייהו בתוך עשרים דמשמע הא קיימא עליונה למעלה מעשרים תחתונה נמי פסולה משום דמנטרף סכך פסול צהדי סכך כשר התם מיירי כשאין התחתונה ללמה מרובה אלא מחמת עליונה וכי האי גוונא הוה מצי לאשכוחי שמהין פסולות אי קיימא עליונה למעלה מעשרים אלא דמשכח לה שפיר וא"ת כיון דאין תחתונה ללמה מרובה אלא מחמת עליונה אמאי כשרה הא לקמן בריש הישן (דף כג.) אמרינן סוכה המדוצללת כשרה ומפרש שמואל בגמרא קנה עולה קנה יורד וקאמר אביי לא שנו אלא שאין צין זה לזה שלשה אבל יש צין זה לזה ג' פסולה וי"ל דהא אמר רבא התם דלפילו יש צין זה לזה שלשה אס יש צגגו טפח אמרינן חצוט רמי ורבינו תס מפרש דלמעלה מעשרים לא חשיב סכך פסול מאחר שאין הפסול אלא מחמת גובה שקשה לו הא דקאמרינן תחתונה כשרה ועליונה פסולה אינטריין ליה מהו דמימא ננטרף סכך פסול צהדי סכך כשר שדחק בקונטרס לפרש דאע"ג דקיימא עליונה בתוך כ' מהו דמימא

ניגזר למיפסל תחתונה משום דזימנין דקיימא עליונה למעלה מעשרים דלא מסיק אדעתיה למיחש אלתחתונה משום צירוף פסול עס כשר ומדחוי לעליון כי חמתו מרובה סבר כמאן דליתיה דמי ולא פסיל לתחתונה קא משמע לן דלא גזרינן הא אטו הא דדוחק הוא זה ועוד דמהאי טעמא הוה מצי למימר שמהין כשרות אנטריין ליה וגריס ר"ת תחתונה כשרה והעליונה פסולה היכי דמי כגון דעליונה חמתה מרובה מללמה ותחתונה ללמה מרובה מחמתה וקיימא תחתונה בתוך כ' כלומר אבל העליונה לא חיישינן בכל ענין דקיימא ואפילו למעלה מעשרים לא מיפסלא התחתונה צהכי והיינו דקאמר הש"ס מהו דמימא לינטרף סכך פסול צהדי סכך כשר כלומר שיחשב סכך פסול מחמת דקיימא העליונה למעלה מעשרים קמ"ל דכי האי גוונא לא חשיב סכך פסול וצריש עירובין (דף ג. וסב) משמע קלף כפירוש

ר"ת גבי מקלף סכך בתוך כ' ומקלף למעלה מעשרים אף על גב דאי שקלת להדיא יהא חמתה מרובה מללמה משמע התם דכשרה משום דעכשיו הויא לה ללמה מרובה מחמתה ומיהו גבי הוצין יורדין פירשנו לעיל דלפילו חשיב סכך פסול כשרה דמיירי כשללמה מרובה מחמתה מה שבתוך עשרים והא דקאמרינן (סב) אי קלשת לה ויהא חמתה מרובה מללמה היינו לפי שלא יכול להתקיים הסכך שבתוך עשרים דמחמת קלישותו יבא הרוח ויפור או יפול: **בסבת.** ואפילו למאן דאמר יש אס למקרא מודה דלא לחס

נכתב המסורת כדפרישית לעיל (דף יד.): **תחתונה** כשרה. כבר פירשתי לעיל:

מתני' **כאילו עשאה צמך הצית.** ופסולה דתניתא צברייתא בגמ': **התחסונה פסולה.** דשני סככין יש לה וקרא פסיל סוכה תחת סוכה דלקמן: **אס אין דיריין.** בגמרא י.[[][]] מפרש לה: **גב' למה לי למיטני כאילו עשאה צמך הצית.** מההוא קרא דנפקא לן תוך הצית נפקא לן תחת האילן ולמה לי למיתלי האי

צהאיך: **הא קא מנטרף סכך פסול.** מחובר סכך פסול הוא דכתיב (דברים טו) צאספך מגרנך ומיקצך ממה שאלה מאסף מגרנך עשה סוכתך בפסולת גורן כגון קשין ובפסולת יקצ כגון אשכולות ריקניות וחמורות אלמא תלוש בעינן ומהני כל האילן ללל הסך להשלים ללמה של סוכה: **בשחבטן.** השפיל ענפיו למטה מעורדין עס סכך כשר ואין נראין בעין וסכך כשר רצה עליו ומצטלה דמדאורייתא כל מלי צטל ברובא כדמתן צמתני' (לקמן דף יא.) אס היה סיכוך מרובה מהן כשרה: **מאי למימרא.** למה ליה לרבא למימר כשרה ולמתניתין למה ליה למימר כאילו עשאה צמוך הצית לאשמועינן דלא פסול אלא דומיא דצית האי לאו תחת שני סככים הוא דכיון דחמתו מרובה דענפיו מועטין וסכך כשר רצה עליו מהיכא תיתי למיפסל לאו משום שני סככים איכא דהא חד סככא הוא ולאו משום מחובר איכא דהא צטל ליה צרובא. שמע מינה מהכא שמשככין על קני הגג שקורין לט"ש אע"פ שסמוכות זו לזו צפחות מג' כיון שחמתן מרובה מלללן ואומר רבי דזוה השיעור כשהקנים והאזיר שביניהן צבוח כדאמרינן (לקמן דף כג:) כזוחא מלעיל כאסתרא מלתחת וצעוד שהן הכסוי והקנים צבוח אין צריך לנענע אבל אס הקנים רצה נוטל אחת מצנימתם. וכל לשון חצטה צבהש"ס לשון השפלה והמפרש חצטה תלישה או שליפה טועה דאי מחובר הוא מאי אהני ואי תלוש הוא הא קמי או קלגן מכלל דרישא מחוברים ועוד אי תלוש הוא ללמה מרובה מחמתה אמאי לא הלך נפלו על הסךך וגבי הדלה עליה אמאי צבי סיכוך הרבה מה: **אטו היכא דלא חבטן.** דאיכא משום מחובר דמנטרף סכך פסול לכשר דאינו מעורב צנייהס ולחודיה קאי ולא צטיל: **הדלה.** הרים ושטע עליה היכי

בעין דלית שקורין טרייל"א: **קיפוס.** עשב המתפשט מאד ושרשיו כאילן ועיקרו כאילן וקורין לו אידר"א ומתפשט ועולה על החומות: **פסולה.** משום מחובר: **היכי דמי.** סיכוך הרבה מהן דמכשיר ליה צצטול אי דלא חבטן דלא צטיל אמאי כשריה: **הא קמנטרף.** ונמצא מסכך במחובר ואף על פי שהוא רחוק ומובדל מרבה הוא את הלל וצריך להיות ללמה מרובה מחמתה לצד מזה: **אלא דחבטן.** דצטיל אגב כשר והוה ליה כוליה כשר: **דיעבד.** דקמי דללה: ה"ג שמהן כשירוס **היכי דמי כגון שהתחתונה חמתה מרובה מללמה ועליונה ללמה מרובה מחמתה וקיימא עליונה צמוך עשרים שמהין פסולות ה"ד כגון דתרווייהו לללן מרובה מחמתן וקיימא עליונה למעלה מר' התחונה כשרה ועליונה פסולה** היכי

הא שקלת להדיא יהא חמתה מרובה מללמה משמע התם דכשרה משום דעכשיו הויא לה ללמה מרובה מחמתה ומיהו גבי הוצין יורדין פירשנו לעיל דלפילו חשיב סכך פסול כשרה דמיירי כשללמה מרובה מחמתה מה שבתוך עשרים והא דקאמרינן (סב) אי קלשת לה ויהא חמתה מרובה מללמה היינו לפי שלא יכול להתקיים הסכך שבתוך עשרים דמחמת קלישותו יבא הרוח ויפור או יפול: **בסבת.** ואפילו למאן דאמר יש אס למקרא מודה דלא לחס

מסורת הש"ס

(א) לקמן יא. ט ג] צ"ל בסבת).

תורה אור השלם

1. בסבת תשובו שבועת ימים כל האורך ביישראל ישבו בסבת: ויקרא כג מב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הא קא מנטרף וכו' והאי למודיה קאי והאי לחודיה קאי ולא אמרינן:

לעוי רש"י

לט"ש. פסיסים.

טרייל"א. גפן המוגבה על כלונסאות. אידר"א ("ידר"א). קיסוס (צמח מטפס).

מוסף רש"י

הדלה. טרליד צלע"ז (קטן יא.). ואת הקיסוס. איר"א צלע"ז והוא נדלה כגפן (שם). פסולה. שאין מסככין במחובר, דאמר מר (לקמן יב.) צאספך מגרנך ומיקצך בפסולת גורן ויקצ הכתוב מדבר (קטן יא.). ואם היה סיכוך הרבה מהן. ומצטלן ברוב, או שקצצן. אף לאחר שסככה בהן, ולא אמרינן תחילת עשייתה בפסול ופסולה (שם).